

9. SINIF

DERS ANALİZ SINAVI 01

TARİH

Adı :

Soyadı :

Numara :

Sınıf :

Doğru :

Yanlış :

Net :

BU SINAVDA YER ALAN KONULAR

GEÇMİŞİN İNŞA SÜRECİNDE TARİH

- » Tarih Öğrenmenin Faydaları
- » Tarihin Doğası

AÇIKLAMALAR

- » Bu kitapçıkta sadece 9. Sınıf Tarih'in ilgili konuları bulunmaktadır.
- » Toplam soru sayısı 25'tir.
- » Bu sınav için önerilen süre 40 dakikadır.

1. "Tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır. Olayların ilkeleri incedir, nitelik ve sebepleri hakkındaki bilgi derindir."

İbn-i Haldun'un bu sözünde tarih biliminin,

- I. yer ve zaman belirtme,
- II. neden-sonuç ilişkisi kurma,
- III. ikinci el kaynaklardan yararlanma

özelliklerinden hangilerine vurgu yapıldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. Özlem Öğretmen Tarih dersinde Yahya Kemal Beyatlı'nın aşağıda verilen şiirini okumuştur:

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik
Haykırdı, ak tolgalı beylerbeyi "İlerle!"
Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kafilelerle
Şimşek gibi atıldık bir semte yedi koldan
Şimşek gibi Türk atlarının geçtiği yoldan
Bir gün yine doludizgin atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla

Özlem Öğretmen'in dersinde şiire yer vermesinin,

- I. olaylara ilgi ve merakın artırılması,
- II. millî kültürü geliştiren unsurların kullanılması,
- III. tarihi olaylara milli bakış açısının geliştirilmesi

durumlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

3 - 4. soruları metne göre cevaplayınız.

"Tarihin, hafıza ve kimliğin karşılıklı etkileşime girişindeki rolü, aslında hafıza ve kimliğe yeni bilgi eklemek değil, kimliğin hafızadan almış olduğu unsurlara meşruiyet kazandırmaktan ibarettir. Tarih, kimliğin yaratılmasında hafızanın destekleyicisidir. Tarihçiler şimdi dikkatini tarihin kimliğin oluşmasında nasıl kullanıldığı konusuna yoğunlaştırmışlardır. Kimliğin hafızaya göre inşa edilmesinden sonra tarihe başvurulduğu yaygın bir kanaattir. Geçmişin toplum kimliğine göre inşa edilmesinde, hatırlama ve nakil aynı oranda rol oynar. Hafıza, bu kimliğin mevcut ihtiyaçlar doğrultusunda kendini ifade etmede başvurduğu bir araçtır. Buna tarihi hafıza da diyebiliriz. Tarih, yine hafızayı nakleden ve kimliğe hizmet eden bir araçtır."

3. **Metne göre tarihin hafıza ve kimlik ile ilişkisi aşağıdakilerden hangisiyle en doğru şekilde açıklanır?**

- A) Hafızaya tamamen yeni bilgiler ekleyerek kimliği değiştirir.
- B) Kimliği bağımsız bir şekilde yeniden inşa eder.
- C) Kimliğin hafızadan aldığı unsurlara meşruiyet kazandırır.
- D) Hafızayı ortadan kaldırarak kimliği oluşturur.
- E) Kimliğin oluşumunda dış etkenlere bağımlı hareket eder.

4. **Metne göre tarihçiler günümüzde çalışmalarını daha çok hangi konu üzerine yoğunlaştırmaktadır?**

- A) Geçmiş olayların kronolojik sıralaması
- B) Tarihin bilimsel yöntemlerle doğrulanması
- C) Tarihin kimliğin oluşumunda kullanılması
- D) Hafızanın bireysel yönlerinin ele alınması
- E) Kimliğin biyolojik temellere dayandırılması

1 - 2. soruları metne göre cevaplayınız.

Türklerde aile devletin temeli olarak kabul edilmiş, ailenin töresi devletin yazısız kanunlarını da şekillendirmiştir. Ataerkil aile yapısına sahip olan Türklerde babanın hak ve özgürlükleri diğer medeniyetlerde olduğu gibi sınırsız değildir. Türk aile yapısında babanın görevi ailesini korumak, ailesinin geçimini sağlamak, çocukları yetiştirmek ve çocukları yeterli olgunluğa erişince onların da kendi ailelerini kurmalarına yardımcı olmaktır. Şartlar gereği konargöçer yaşam tarzını benimseyen Türklerde kadın, erkeğe eşit şekilde ailenin bir üyesidir.

1. Buna göre Türklerde kadının toplum içerisindeki yerinin belirlenmesinde daha çok aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Dinsel inanç
- B) Yönetim şekli
- C) Yazılı hukuk
- D) Askerî teşkilat
- E) Ekonomik yapı

2. Türk aile yapısı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kadına değer verilmiştir.
- B) Ailenin devamlılığı amaçlanmıştır.
- C) Aile fertlerine mirastan eşit pay hakkı verilmiştir.
- D) Babanın belli başlı görev ve sorumlulukları vardır.
- E) Eşitlikçi bir anlayışa sahiptir.

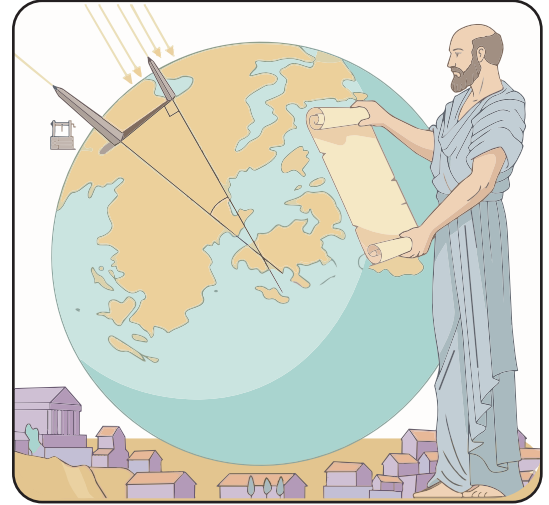
3. Sümerlerin yazıyı kullanmasının,

- I. bilgi aktarımı,
- II. yönetim işleri,
- III. eğitim öğretim faaliyetleri

konularından hangilerinde kolaylık sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

4. Aşağıda Eski Çağ'a ait bilimsel bir çalışmanın görseli verilmiştir.

Bu görsele bakılarak aşağıdaki alanlardan hangisinde çalışmalar yapıldığı söylenebilir?

- A) Coğrafya
- B) Kimya
- C) Anatomi
- D) Tıp
- E) Tarih

1. Dijital kaynaklar, dijital doğmuş ve sonradan dijitalleştirilmiş olarak ikiye ayrılmaktadır. Dijital doğmuş kaynaklar dijital medya ortamında yaratılmışlardır. Sonradan dijitalleştirilen kaynaklar ise, çoğunlukla basılı niteliktedir ve tarama vb. yollarla elektronik ortama aktarılmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi dijital kaynaklara örnek olarak gösterilemez?

- A) Ses kayıtları
- B) Ansiklopediler
- C) E- Postalar
- D) Fotoğraflar
- E) Online Formlar

2. Dijital tarih denilince sadece büyük veri ile yapılan hesaplamalı bir bilim anlaşıyor. Lakin yoğun veride, küçük veri en az büyük veri kadar önemli. Şöyle bir örnek üzerinden bunu açıklayabiliriz: Amerika'da on iki milyar e-posta üzerinden yapılacak bir dijital tarih çalışmasını düşünelim. Bu on iki milyar e-posta büyük veriyle incelenecek ve kesinlikle büyük fotoğrafa dair çok önemli bulgular elde edilecek. Ama olayları, kişileri, mekânları ayrıntılı görme konusunda çok da bir fikir veremeyecek. Bunun için de büyük verinin içerisinde seçilecek yüz elli tane e-postayı (küçük veriyi) okumaya devam edecekler.

Buna göre;

- I. Dijitalleşmenin kendine has zorlukları bulunmaktadır.
- II. Küçük veri değerlendirmeleri araştırma için önemli bir yere sahiptir.
- III. Büyük veri sonuçları araştırma için yeterli olacaktır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. Tarih yazımında dijitalleşmenin getirdiği faydaların önemli unsurlarından biri de birçok veriye ve malzemeye ulaşılmasıdır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Kaynak kısıtlılığını büyük oranda ortadan kaldırmaktadır.
- B) Kütüphane kullanımını azaltmaktadır.
- C) Zaman olarak araştırmacıya katkı sağlamaktadır.
- D) Karşılaştırmalı tarih çalışmalarını kolaylaştırmaktadır.
- E) Ulaşılan her kaynak aynı bilimsel özelliğe sahip olmaktadır.

4. 1950'lerden önce köylüler, Burdur'un Hacılar köyü yakınlarındaki höyükten; pişmiş topraktan yapılmış heykelcikler, kırmızı veya deve tüyü üzerine siyah, kahverengi çizgili kap kacak çıkarmaya başlamışlardır. Bunların antika meraklılarının eline düşmesiyle 1958'de Hacılar'da resmî kazılar başlamıştır. Kazıdan alınan sonuçlar, burada MÖ beş bin, altı bin yıllarına dayanan Neolitik Çağ'a ait bir medeniyetin varlığını göstermiştir. Şanlıurfa yakınlarında son yıllarda yapılan arkeolojik kazılar ise on iki bin yıl öncesine uzanan ve bir kültür merkezi olan Göbeklitepe'yi gün yüzüne çıkarmış; Neolitik Çağ'a ait bilgilerde değişikliğe neden olmuştur.

Bu bilgilere dayanarak,

- I. Anadolu'nun çok eski dönemlerden beri yerleşim yeri olduğu,
- II. tarihi bilginin değişebilir nitelikte olduğu,
- III. yazılı dönemlere ilk kez Anadolu'da geçildiği

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

22. Tarih öncesi dönemde aşağıdakilerden hangisi insanların yerleşik yaşama geçtiklerine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Obsidyenin kullanılması
- B) Tarımla uğraşılması
- C) İlkel aletler yapılması
- D) Avcılık ve toplayıcılıkla geçinilmesi
- E) Mağara duvarlarına resim çizilmesi

23. Tarih öncesi çağların tarihsel gelişime uygun olarak yaşandığı bir bölgede toprağın en alt katmanında aşağıdakilerden hangisine rastlanması beklenir?

- A) Taş ve kemikten yapılmış silahlara
- B) Topraktan yapılmış kap kacaklara
- C) Demir aletlere
- D) Bakırdan yapılmış süs eşyalarına
- E) Fosilleşmiş buğday tanelerine

24. Yazıdan önceki dönemin aydınlatılabilmesi için en önemli unsur arkeolojik araştırmalar sonucunda elde edilen araç ve gereçlerdir. Buluntulardan elde edilen bilgiler, yazıdan önceki dönemin doğru yorumlanabilmesinde oldukça önemlidir.

Buna göre bu dönemin aydınlatılmasında aşağıdakilerden hangisinden yararlanılması beklenmez?

- A) Kil tabletler
- B) Mağaralar
- C) İlkel konutlar
- D) Av aletleri
- E) Madenden süs eşyaları

25.

Haritada verilen Tarım Devrimi'nin gerçekleştiği bu bölge ile ilgili,

- I. Ekonomik faaliyetlerin temelinde dinsel inanç yer almıştır.
- II. İklimi insan yaşamına uygundur.
- III. Su kaynakları bakımından tarıma elverişlidir.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

17.

Yukarıdaki görsele bakılarak,

- I. Anadolu ile Mezopotamya arasında ticari ilişkiler kurulduğu,
- II. uygarlıklar arası etkileşime ortam oluştuğu,
- III. Anadolu ve Mezopotamya arasında askerî mücadeleler yaşandığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

18. Orta Çağ'da ,

- I. artı ürünün çoğalması,
- II. yolların güvenliğinin sağlanması,
- III. feodal yapının oluşması

gelişmelerinden hangilerinin ticari hayatın gelişmesine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

19. Orta Çağ'da Türk-İslam devletlerinde tüccarların konaklaması amacıyla yollar üzerinde yapılan mekânlara verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kervansaray
B) Kapan
C) Bedesten
D) Külliye
E) Medrese

20. Orta Çağ'da kullanılan ticaret yollarının,

- I. devletler arası ekonomik rekabetin azalması,
- II. kültür alışverişinin sağlanması,
- III. toplumların birbirine yakınlaşması

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

21. Orta Çağ'da Baharat Yolu'nda ticaret yapan bir kişinin,

- I. Hindistan,
- II. Mısır,
- III. Kırım

güzergahlarından hangilerini kullanması beklenir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

22. Orta Çağ'da İpek yolu güzergâhına birçok devlet sahip olmak istemiş ve yolun sağladığı ekonomik faydalar sebebiyle zaman zaman birbirleriyle savaşmıştır.

Buna göre,

- I. devletlerin dış politikasında ekonomik çıkarların etkili olduğu,
- II. yaşanan rekabetin İpek Yolu'nun öneminin azalmasına neden olduğu,
- III. ticaret yollarına hâkimiyetin siyasi güç gerektirdiği

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

23. Orta Çağ'da özellikle İskenderiye limanı, baharatın Akdeniz ile buluştuğu ve Avrupa'ya ihraç edildiği limanların başında gelmekteydi. Doğu Roma döneminin ekonomik refahı ve lüks tüketim merakı bu ticaretin artmasına neden olmuştur. İslâm'ın yayılışı ile birlikte 7. yüzyıldan itibaren baharat ticareti büyük oranda Müslüman tüccarların kontrolüne girmiştir.

Buna göre,

- I. Orta Çağ'ın önemli gelir kaynakları arasında baharat ticaretinin görüldüğü,
- II. ticaret sayesinde toplumların ihtiyaçlarını karşıladığı,
- III. Müslümanların Doğu Roma ticaretine son verdiği

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

24. Hz. Ömer hicri 21. yılda kendisine getirilen ve üzerinde tarih olarak şaban ayı yazılmış bir senetten doğan anlaşmazlık üzerine takvimlerine bir başlangıç zamanı belirleme gereğini duymuştur. Çünkü bu senette yazılı şaban ayının içinde bulunulan yıla mı yoksa geçen yıla mı ait olduğu belli değildi. Bunun üzerine Hz. Ömer, danışma kurulunu toplamış, bir takvim başı saptamalarının zorunluluğunu anlatmıştır.

Buna göre Hz. Ömer zamanında takvimle ilgili çalışmalarda,

- I. dini,
- II. ekonomik,
- III. hukuki

alanlarından hangilerindeki sorunların etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

25. İpek Yolu; kuzeyinde "..... Yolu", güneyinde "..... Yolu", batısında ise "..... Yolu" ile bağlantılı bir özellik gösterir.

Bu bilgilerde boş bırakılan yerlere gelmesi gereken ticaret yolları aşağıdakilerden hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

- A) Kral-Kürk-Baharat
B) Kürk-Baharat-Kral
C) Baharat-Kürk-Kral
D) Kürk-Kral-Baharat
E) Kral-Baharat-Kürk